

ลัทธิวิทยาศาสตร์พญามังกรใหม่ ไทยได้อะไรจาก One Belt, One Road

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จัดสัมมนาเรื่อง “ลัทธิวิทยาศาสตร์พญามังกรใหม่ ไทยได้อะไรจาก One Belt, One Road” วันที่ 11 ก.ย. 60 สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

เจาะลึกนโยบายจีน The Silk Road Economic Belt and 21st Century Maritime Silk Road

- นโยบายหนึ่งพื้นที่เศรษฐกิจ หนึ่งเส้นทาง (One Belt, One Road: OBOR) หรือ New Silk Road เป็นยุทธศาสตร์สำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ
  - เป็นกลไกหลักในการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ ให้บรรลุ 2 เป้าหมายชาติ คือ
    - เป็นสังคมที่อยู่ดีกินดีก้าวหน้า และรอบด้าน (Moderately Well-off Society) ในปี 64
    - เป็นประเทศพัฒนาแล้ว (A Fully Developed Nation) ในปี 92
  - ขยายการส่งออกสินค้าได้มากขึ้น เพื่อลดปัญหาค่าลังการผลิตร่วมเกิน (Excess Capacity) ในกลุ่มสินค้าหลักเดิม เช่น เหล็ก และ กระจก เป็นต้น ขณะที่ นโยบายเศรษฐกิจมุ่งเน้นการบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก
  - ระบายเงินลงทุนออกไปต่างประเทศ เนื่องจากจีนมีเงินทุนจำนวนมาก ขณะที่การลงทุนภายในประเทศมีไม่มาก และต้นทุนสูงมาก เพราะค่าแรงแพง
  - เป็นยุทธศาสตร์เชิงความมั่นคงที่มีความอ่อนไหวมาก โดยเฉพาะความไม่สงบในซินเจียงของจีน ซึ่งติดกับปากีสถาน
- OBOR หรือ New Silk Road ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ และ 6 ระเบียงเศรษฐกิจ คือ
  - 2 กลยุทธ์ ได้แก่
    - **เส้นทางสายไหมทางบก** (Silk Road Economic Belt หรือ One Belt) เป็นเส้นทางรถไฟที่ยาวที่สุดในโลก ระยะทาง 12,000 กม. เชื่อมจีนกับเอเชียกลาง คอเคซัส ยุโรปตะวันออก และยุโรปตะวันตก ใช้เวลาเดินทาง 18 วัน ซึ่งโครงการนี้ประกอบด้วย ระบบราง ถนน โครงการด้านพลังงาน หรือโครงการสร้างนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ
      - มณฑลจีนที่ผ่าน คือ ซินเจียง ชิงไห่ หนิงเซี่ย การชู่ ซานซี เสฉวน และยูนนาน
    - **เส้นทางสายไหมทางทะเล** (Maritime Silk Road หรือ One Road) พัฒนาเส้นทางเดิมที่เชื่อมกับเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เวียดนาม มาเลเซีย บังกลาเทศ อินเดีย ปากีสถาน อิหร่าน และตะวันออกกลาง สิ้นสุดที่ตุรกีที่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทั้งนี้ อาจขยายเส้นทางไปมหาสมุทรอินเดียเพื่อไปถึงแอฟริกา
      - มณฑลจีนที่ผ่าน คือ เจียงซู เจ้อเจียง ฝูเจี้ยน กวางตุ้ง และไห่หนาน
  - 6 ระเบียงเศรษฐกิจ เป็นเส้นทางบกเชื่อมเอเชียกับยุโรป ได้แก่
    - **ระเบียงเศรษฐกิจ จีน-ยุโรป** (Eurasia)
      - รถไฟเฉิงตู-วูช (ไปแลนด์) ผ่านภาคตะวันออก-กลาง-ตะวันตกของจีน ไปคาซัคสถาน รัสเซีย เบลารุส และโปแลนด์ ใช้เวลาเดินทาง 12 วัน ทั้งนี้ ค่าขนส่งประหยัดกว่าทางอากาศ 5 เท่า และเร็วกว่าการขนส่งทางเรือ ที่ใช้เวลานานถึง 45 วัน

- **ระเบียบเศรษฐกิจ จีน-มองโกเลีย-รัสเซียตะวันออก**
  - ความร่วมมือไตรภาคีระหว่างจีน-มองโกเลีย-รัสเซีย ในด้านการค้า การพัฒนาพื้นที่ชายแดน (รวมถึงการเชื่อมต่อทางรถไฟ/ถนน) การก่อสร้าง ระบบศุลกากร และระบบคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ
- **ระเบียบเศรษฐกิจ จีน-เอเชียตะวันตก-เอเชียกลาง**
  - เอเชียตะวันตก ได้แก่ อิหร่าน และตุรกี
  - เอเชียกลาง ประกอบด้วย 5 ประเทศ คือ คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน อุซเบกิสถาน และเติร์กเมนิสถาน โดยมีกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ คาซัคสถาน-Road to Brightness, ทาจิกิสถาน-Energy, Transport and Food และเติร์กเมนิสถาน-Strong and Happy Era
- **ระเบียบเศรษฐกิจ จีน-คาบสมุทรอินโดจีน** โดยร่วมมือกับ 5 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทย
  - จีนประกาศ China-Indochina Peninsular Economic Corridor ที่กรุงเทพฯ ในเดือน ธ.ค. 57 ประกอบด้วย ความร่วมมือ 3 ด้าน คือ (1) การวางแผนและสร้างโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่ง และนิคมอุตสาหกรรม (2) การเงิน และ (3) การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมที่ยั่งยืน
  - เชื่อมโยง 2 เส้นทาง คือ ทางบกกับทางน้ำและภายใต้กรอบความร่วมมือจีน-อาเซียน (China-ASEAN Free Trade Area: CAFTA) ทางบกเป็นการเชื่อมเส้นทางรถไฟจากคุนหมิงกับอาเซียนภายใต้โครงการ “รถไฟสิงคโปร์-คุนหมิง” ซึ่งผ่านลาวกับและเวียดนาม แล้วเข้าไทยไปสิงคโปร์ ส่วนทางทะเลเป็นการเชื่อมกับอาเซียนผ่านเขตการพัฒนาเศรษฐกิจ Greater Pearl River Delta (GPRD) หรือที่เรียกว่า เขตเศรษฐกิจ “9+2 Cities” คือ 9 เมืองของกวางตุ้ง รุมฮ่องกง และมาเก๊า โดยมีจุดเริ่มต้นอยู่ที่ หนานหนิง และคุนหมิง มณฑลยูนนาน ผ่าน เวียดนาม ลาว กัมพูชา ไทย มาเลเซีย และสิ้นสุดที่สิงคโปร์
  - จีนได้จัดตั้งความร่วมมือระหว่างจีน กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทย ภายใต้ชื่อ Lancang-Mekong Cooperation (LMC) ในปี 58 และเปิดสำนักเลขาธิการ LMC ที่ปักกิ่ง ในเดือน มี.ค. 60 โดยมี 5 เป้าหมายหลัก คือ ระบบขนส่งทางชายแดน การพัฒนาแหล่งน้ำ เส้นทางรถไฟเชื่อมจีน-ไทย และจีน-ลาว และระเบียบเศรษฐกิจทางน้ำและทางบกเชื่อมจีน-เมียนมา
- **ระเบียบเศรษฐกิจ จีน-ปากีสถาน**
  - พัฒนาทางหลวง และรถไฟ เพื่อขนส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber Optic Network)
- **ระเบียบเศรษฐกิจ จีน-เมียนมา-บังกลาเทศ-อินเดีย**
  - ร่วมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง การลงทุน การค้า และความเชื่อมโยงของประชาชน
- **OBOR ได้ปรับขยายกรอบความร่วมมือจากที่มุ่งแต่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และขยายสมาชิกออกนอกภูมิภาค (ครอบคลุม 3 ทวีป จีน-เอเชีย (กลาง-ตะวันออก-เฉียงใต้-ใต้-ตะวันตก)-ยุโรป และมีชื่อเป็นทางการว่า “Belt and Road (B&R) Initiative” ประกอบด้วยกรอบความร่วมมือ 5 ด้าน คือ**
  - Policy Coordination ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผน และนโยบาย

- Facilities Connectivity การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบคมนาคมขนส่ง พลังงาน และอินเทอร์เน็ต โดยการพัฒนาจะเกิดขึ้นตาม 6 ระเบียงเศรษฐกิจของโลกตัดผ่านประเทศกำลังพัฒนามากกว่า 65 ประเทศ คาดว่า จะสร้างโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ครอบคลุมประชากรโลกกว่า 4.4 พันล้านคน หรือคิดเป็น 1 ใน 3 ของเศรษฐกิจโลก
- Free Trade ได้แก่ การค้า การลงทุน และความสามารถทางการผลิต
- Financial Integration ความร่วมมือทางการเงิน ได้แก่ สกุลเงิน ธนาคาร และความเสถียร
- People Linkage ความร่วมมือในด้านการศึกษา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
- ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน: อยู่ในช่วงเริ่มต้น
  - ปี 56 เปิดให้บริการเส้นทาง“รถไฟจีน-ยุโรป”
    - สถานีต้นทางในเจิ้งตู มณฑลเสฉวน ไปคาซัคสถาน รัสเซีย เบลารุส และโปแลนด์ ระยะทางรวม 9,826 กม. (เฉพาะในส่วนของจีน 3,511 กิโลเมตร) ผ่าน 5 ประเทศ ใช้เวลาทั้งสิ้น 12 วัน
    - การขนส่งสินค้าออกจากจีนไปยังยุโรป ส่วนใหญ่เป็นชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีฐานการผลิตในเจิ้งตู เพื่อลดต้นทุนขนส่ง จากที่เคยขนส่งทางอากาศเป็นหลัก ส่วนสินค้าจากกลับจากยุโรป แม้จะมีไม่มากนัก แต่ในช่วงปี 58 เริ่มมีการขนส่งสินค้าจากยุโรปมาใช้บริการเส้นทางรถไฟสายนี้ เช่น อะไหล่รถยนต์ BMW เครื่องดื่มไวน์ และเนื้อสัตว์ เป็นต้น
  - เดือน พ.ย. 57 จัดตั้ง B&R Fund มีเงินกองทุน 1.4 Tr USD ประกอบด้วยแหล่งเงินสำคัญ คือ

B&R Fund

แหล่งทุน	วงเงิน
Silk Road Fund	40 Bn USD 100 Bn JPY
Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB)	100 Bn USD
BRICS Development Bank	100 Bn USD
ASEAN Infrastructure Fund	4 Bn USD
China-ASEAN Maritime Cooperation Fund	3 Bn JPY
Development Bank Special Loan	100 Bn JPY
EXIM Bank Special Loan	100 Bn JPY

- เดือน มี.ค. 58 จีนประกาศวิสัยทัศน์ และแผนดำเนินงาน
- วันที่ 14-15 พ.ค. 60 จีนจัดประชุมเวที “เส้นทางสายไหมใหม่แห่งศตวรรษที่ 21” โดยมีผู้แทนจาก 110 ประเทศและผู้นำ 29 ประเทศ เข้าร่วมประชุม ณ กรุงปักกิ่ง นับได้ว่าเป็นงานใหญ่ที่มีผู้นำโลกเข้าร่วมมากที่สุดรองจากพิธีเปิดมหกรรมกีฬาโอลิมปิก ซึ่งจีนเป็นเจ้าภาพเมื่อปี 51

● ประโยชน์ที่ไทยคาดว่าจะได้รับ

- ขยายตลาดการค้าและการลงทุนได้มากขึ้น เนื่องจาก OBOR มีตลาดขนาดใหญ่ ครอบคลุมมากกว่า 65 ประเทศ มี GDP รวม 2.1 Tr USD ครอบคลุมประชากรสูงถึง 63% ของประชากรโลก (4.4 พันล้านคน) และผลิต 29% ของผลผลิตโลก
- ลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ เนื่องจากสามารถต่อเชื่อมกับหลายภูมิภาค ได้แก่ เอเชียกลาง เอเชียตะวันตก และยุโรป
- ผลักดันนโยบาย Thailand 4.0 ให้มีการพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยร่วมพัฒนาต่อเชื่อมกับ 10 อุตสาหกรรม เป้าหมายของจีนในปี 68

กลุ่มประเทศสมาชิกเดิม 65 ประเทศ

เอเชียตะวันออก (2)	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (11)	เอเชียกลาง (5)	เอเชียใต้ (8)	ตะวันออกกลาง และแอฟริกาเหนือ (15)	ยุโรปตะวันออก (24)
จีน (CN)	บรูไน (BN)	คาซัคสถาน (KZ)	อัฟกานิสถาน (AF)	บาเรนห์ (BH)	อัลบาเนีย (AL)
มองโกเลีย (MN)	กัมพูชา (KH)	คีร์กีซสถาน (KG)	บังกลาเทศ (BD)	อียิปต์ (EG)	อาร์เมเนีย (AM)
	อินโดนีเซีย (ID)	ทาจิกิสถาน (TJ)	ภูฏาน (BT)	อิหร่าน (IR)	อาเซอร์ไบจาน (AZ)
	ลาว (LA)	อุซเบกิสถาน (UZ)	อินเดีย (IN)	อิรัก (IQ)	เบลารุส (BY)
	มาเลเซีย (MY)	เติร์กเมนิสถาน (TM)	มัลดีฟส์ (MV)	อิสราเอล (IL)	บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา (BA)
	เมียนมา (MM)		เนปาล (NP)	จอร์แดน (JO)	บัลแกเรีย (BG)
	ฟิลิปปินส์ (PH)		ปากีสถาน (PK)	คูเวต (KW)	โครเอเชีย (HR)
	สิงคโปร์ (SG)		ศรีลังกา (LK)	เลบานอน (LB)	สาธารณรัฐเช็ก (CZ)
	ไทย (TH)			โอมาน (OM)	เอสโตเนีย (EE)
	ติมอร์-เลสเต (TL)			กาตาร์ (QA)	จอร์เจีย (GE)
	เวียดนาม (VN)			ซาอุดีอาระเบีย (SA)	ฮังการี (HU)
				ปาเลสไตน์ (PS)	ลัตเวีย (LV)
				ซีเรีย (SY)	ลิทัวเนีย (LT)
				สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (AE)	มาซิโดเนีย (MK)
				เยเมน (YE)	มอลโดวา (MD)
					มอนเตเนโกร (ME)
					โปแลนด์ (PL)
					โรมาเนีย (RO)
					รัสเซีย (RU)
					เซอร์เบีย (RS)
					สโลวาเกีย (SK)
					สโลวีเนีย (SI)
					ตุรกี (TR)
					ยูเครน (UA)

กรอบความร่วมมือใหม่ 5 ด้าน

กรอบ	ความคืบหน้า
1. Policy Coordination	1.1 จัดทำ MOU กับ สิงคโปร์ เมียนมา มาเลเซีย และติมอร์-เลสเต 1.2 จัดทำแผนความร่วมมือทวิภาคีกับ กัมพูชา และลาว
2. Facilities Connectivity	2.1 ร่วมมือด้านการใช้พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติกับไทย 2.2 จัดทำ MOU ด้านแหล่งน้ำกับมาเลเซีย 2.3 ร่วมมือด้านโครงสร้างพื้นฐานกับกัมพูชา 2.4 ร่วมมือด้านระบบคมนาคมขนส่งกับเมียนมา และกัมพูชา 2.5 สสำรวจภาคพื้นผิวโลกผ่านดาวเทียมกับกัมพูชา 2.6 ให้ความช่วยเหลือทางการเงินรถไฟความเร็วสูงจาก Development Bank กับอินโดนีเซีย และลาว 2.7 EXIM Bank ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่กัมพูชา (ทางหลวง) เวียดนาม (ทางราง) และเมียนมา (สนามบิน)
3. Free Trade	3.1 จัดทำข้อตกลงทางการค้ากับเวียดนาม กัมพูชา ลาว ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และเมียนมา 3.2 เขตเศรษฐกิจชายแดนกับเมียนมา 3.3 ความร่วมมือการค้า E-commerce กับเวียดนาม 3.4 ความร่วมมือเกี่ยวกับมาตรฐานกับกัมพูชา และมาเลเซีย 3.5 เงินกู้โครงการผ่าน EXIM Bank กับลาว กัมพูชา และการให้สินเชื่อแก่ ฟิลิปปินส์ 3.6 Development Bank ความร่วมมือเกี่ยวกับกำลังการผลิตกับอินโดนีเซีย และมาเลเซีย
4. Financial Integration	4.1 ความร่วมมือกับระหว่าง Development Bank กับธนาคารของกัมพูชา มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ 4.2 EXIM Bank ให้สินเชื่อแก่ ไทย และมาเลเซีย 4.3 ความร่วมมือด้านการประกันการส่งออกกับลาว กัมพูชา และอินโดนีเซีย
5. People Linkage	5.1 ความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษากับลาว 5.2 ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับกัมพูชา 5.3 ความร่วมมือด้านการสื่อสารกับกัมพูชา และบรูไน

เปรียบเทียบอุตสาหกรรมเป้าหมายของจีน และไทย

Vision of Made in China 2025	Thailand 4.0
1. New Advanced IT	1. Digital
2. Numerical Control Robot	2. Robotics
3. Aerospace and Aeronautical Equipment	3. Aviation and Logistics
4. Maritime Equipment and High-tech Shipping	4. Smart Electronics
5. Modern Rail Transport Equipment	5. Affluent Medical and Wellness Tourism
6. New-energy Vehicles and Equipment	6. Next-generation Automotive
7. Power Equipment	7. Biofuels and Biochemical
8. New Materials	8. Food for the Future
9. Biopharma and Advanced Medical Products	9. Medical Hub
10. Agricultural Equipment	10. Agriculture and Biotechnology